

Dissenyar per al consentiment en l'arxivística social

Ed Summers

Presentació

Moltes gràcies a l'Associació d'Arxiviers de Catalunya per haver-me convidat a parlar sobre arxivística social i el projecte *Documenting the Now*. Aquesta presentació s'ha preparat, en part, per exposar les meves consideracions i també per resumir la feina que el projecte *Documenting the Now* ha dut a terme recentment per analitzar la bibliografia d'interaccions persona-màquina relativa al consentiment, especialment pel que fa a la pràctica arxivística. El projecte *Documenting the Now* està en deute amb Vicenç Ruiz Gómez i Aniol Maria per l'oportunitat de col·laborar en la documentació del referèndum català del 2017. Per a nosaltres, aquesta col·laboració va significar una oportunitat única de continuar desenvolupant pràctiques per a l'arxivística social en un context internacional i políticament sensible (GÓMEZ, MARIA i SUMMERS, 2017).

En aquesta segona fase del projecte *Documenting the Now*, continuem fomentant i desenvolupant instruments que representin pràctiques ètiques en l'arxivística social. Això es fa mitjançant una sèrie de tallers amb comunitats d'activistes. A més, estem fent un esforç conjunt per dur les pràctiques de l'arxivística social a l'aula universitària. El projecte s'ha estructurat al voltant dels coneixements adquirits durant la primera fase, en concret, que un dels reptes més importants per a l'arxivística social és com abordar amb eficàcia les qüestions relacionades amb el *consentiment*. En aquesta presentació, el terme *consentiment* no té només el sentit jurídic, sinó que té un significat més ampli i es refereix a un acte comunicatiu que, si funciona correctament, pot ser un transformador moral (KLEINIG, 2010).

Que un usuari hagi acceptat les condicions del servei d'un mitjà social no significa que hagi acceptat que els seus continguts es recullin i es conservin a llarg termini en un arxiu. Pensem en el cas de l'arxiu de Twitter de la Biblioteca del Congrés dels Estats Units, que ha limitat el seu abast. Originàriament, els usuaris no podien acceptar ni declinar que les seves piulades s'arxivessin per sempre. Aquest fons i, recentment, l'augment de l'ansietat pel caràcter arxivístic dels mitjans socials, han donat lloc a serveis com ara TweetDelete, TwitWipe i TweetDeleter, que permeten als usuaris esborrar de manera sistemàtica o íntegra els seus historials de Twitter. Ens servirà veure aquests serveis com un mirall dels processos de gestió documental en contextos arxivístics més tradicionals, en què els programes d'avaluació i retenció determinen quins documents s'arxivien i durant quant de temps.

També és interessant especular momentàniament sobre com una col·laboració entre la Biblioteca del Congrés dels Estats Units i Twitter es podria haver alterat considerablement si Twitter hagués afegit una casella de selecció a la pàgina de configuració de l'usuari per indicar si les publicacions i els fitxers multimèdia de l'usuari es podien arxivar a la Biblioteca del Congrés. Quin hauria estat el paràmetre predeterminat? Com es podria haver explicat? En molts sentits, aquesta presentació és una reflexió sobre aquesta qüestió tan senzilla.

Podem pensar que el consentiment ha deixat de ser un problema per a la Biblioteca del Congrés dels Estats Units, ja que ha deixat d'arxivar totes les piulades públiques:

"Ara que el dotzè any de Twitter arriba a la fi, la Biblioteca ha decidit modificar la seva estratègia de recopilació per a la recepció de piulades el 31 de desembre del 2017. A partir d'aquesta data, la Biblioteca continuarà recopilant piulades, però ho farà de manera molt selectiva, de conformitat amb l'orientació general que figura en les declaracions polítiques de les col·leccions de la Biblioteca i els documents relacionats. En general, les piulades recopilades i arxivades seran temàtiques i es basaran en esdeveniments, inclosos esdeveniments com unes eleccions, o temes d'interès nacional sostingut, com ara les polítiques públiques".

(BIBLIOTECA DEL CONGRÉS, 2017)

Això no obstant, encara que els continguts dels mitjans socials s'arxivin *selectivament*, el consentiment no continua sent important? Si els continguts els creen figures públiques, com ara càrrecs electes, un argument sòlid que es pot esgrimir és que el consentiment no és un problema tan greu. Al cap i a la fi, són persones avesades a ser protagonistes i que sovint compten amb equips de persones que els ajuden a gestionar-ho tot plegat. Tanmateix, aquest no serà el cas de totes les persones que publiquin amb una etiqueta electoral. D'altra banda, si només les piulades de les figures públiques han de formar part del registre històric, això no privilegia unes veus concretes de la societat? Aquest mateix privilegi no soscava, d'entrada, el potencial democratitzador i transformador de tenir un arxiu dels mitjans socials?

Aquests problemes de consentiment se'ns van fer evidents, a una escala molt menor, quan vam recopilar 28.560.078 piulades relacionades amb les protestes de Ferguson després de l'assassinat de Michael Brown i la resolució posterior de no processar Darren Wilson, l'agent de policia que el va matar. Ens interessava veure com aquestes piulades de persones que hi eren van mobilitzar la consciència dels mitjans de comunicació davant

els fets de Ferguson i vam documentar la resposta estatal posterior. Volíem observar com aquestes veus individuals i col·lectives esdevenien no només una part fonamental del registre històric, sinó també documentació per aconseguir la justícia social. La nostra feina consistia a treballar des de la inquietud que, si els arxivadors no eren capaços de recopilar aquest material quan era necessari, aleshores aquestes veus i les seves accions es perdrien i s'oblidarien.

Així i tot, aviat ens vam adonar que no érem els únics actors interessats a recopilar aquest material. Els cossos policials i les empreses tecnològiques que els serveixen també estaven recopilant i analitzant activament les piulades de Ferguson. Alguns d'ells es van posar en contacte amb nosaltres i directament ens van demanar accés a les piulades que havíem recollit. Aquests actors corporatius i governamentals també estaven interessats en les veus de la comunitat de Ferguson, així com en el gran nombre de persones que s'hi desplaçaven per participar en les protestes, però per al control polític i social, no per a la justícia social i la història. Volien poder utilitzar aquestes dades per *predir* quan es produirien disturbis o protestes i, així, frenar-los o impedir-los, i per identificar, seguir i empresonar els activistes implicats.

Això no hauria de sorprendre els arxivadors professionals ni els acadèmics que saben que els arxius sempre han estat instruments i llocs per a l'exercici del poder. Tant si els gestiona un arxivador d'una gran institució nacional com si ho fa un expert en política que treballa per a un mitjà social, un voluntari d'un petit arxiu comunitari o un acadèmic que fa treball de camp *in situ*, les pràctiques arxivístiques exerceixen poder i alhora exigeixen responsabilitats al poder (KETELAAR, 2002).

Les pràctiques arxivístiques poden reforçar i solidificar la cultura dominant o bé debilitar-la, desestabilitzar-la i vèncer-la amb contrahistòries que treuen a la llum documents ocults i posen de manifest moltes narratives i veritats (DUNBAR, 2006). Pel que fa al nostre projecte, la pregunta clau per a nosaltres era *de qui* era el poder al qual servia el nostre arxiu de Ferguson. Tal com Dunbar (2006) escriu, la teoria crítica de la raça (TCR) ofereix una lent per examinar els formats multimèdia que s'admeten en un arxiu i subratlla la importància i la mesura en què els creadors de documents poden participar en la creació dels arxius:

"Les tècniques de rectificació de les proves de la TCR podrien ser útils per al discurs arxivístic en relació amb l'ampliació dels conceptes de què constitueix un document,

la funció dels subjectes humans documentats com a cocreadors del document i les hipòtesis sobre els arxius i els arxivers com a tercers neutrals en la preservació i l'ús del document i altres formes de proves històriques.” (p. 114)

Aquesta anàlisi i els mètodes arxivístics de la justícia social en un sentit més general (FLINN, 2011; PUNZALAN i CASWELL, 2016) van ajudar a modelar el nostre treball, però ens vam quedar amb el dilema de com establir aquests principis mentre treballàvem amb milions de documents de centenars de milers de persones.

Consentiment a escala web

Què significa el consentiment quan parlem d'internet? Podem dir que el consentiment, en el sentit convencional, és l'instrument conceptual adequat per enfocar els dissenys de les nostres aplicacions? La resposta oportuna a aquestes preguntes és que el consentiment no ha de servir per escalar i a) ignorar l'arxivística social o b) dir que l'ètica del consentiment no és aplicable a les piulades «públiques» i recopilar-les totes. Tanmateix, hi ha pocs usuaris de Twitter que sàpiguen que els investigadors podrien utilitzar les seves piulades públiques i la majoria considera que els investigadors no haurien de poder fer servir les piulades sense consentiment (FIESLER i PROFERES, 2018). Així doncs, per al nostre projecte vam decidir desenvolupar algunes de les funcions que garanteixen la privacitat dels nostres instruments i vam estructurar el nostre disseny examinant la bibliografia de la recerca arxivística i de les interaccions persona-màquina (IPM) relativa al consentiment i la recopilació de dades per part dels mitjans socials per avaluar l'estat de la qüestió. En presentem alguns resultats. El consens general a la bibliografia, com molts de nosaltres sabem de primera mà, és que les condicions del servei, els contractes de llicència d'usuari final (CLUF) i el model d'avís i consentiment, tal com s'interpreta actualment, no són eficaços per gestionar les expectatives dels usuaris en relació amb l'ús que es farà de les seves dades. En algun moment tots hem tingut l'experiència de registrar-nos en un servei i rebre un document extens que hem d'acceptar per poder continuar. McDonald i Cranor (2008) consideren que una persona (que llegeixi 250 paraules per minut) hauria d'invertir unes 201 hores l'any per llegir tots els documents de condicions del servei amb què es topa al llarg d'un any. Si ho calculem d'acord amb el nombre de persones amb connexió a internet als Estats Units i la renda mitjana del país, aquest temps suposaria 781.000 milions de dòlars l'any. Molts de nosaltres no podem dedicar-hi tot aquest temps i per això els documents de les condicions del servei no es llegeixen.

L'objectiu d'aquests documents de les condicions del servei és reduir les asimetries de poder entre els organismes corporatius i governamentals, d'una banda, i els actors individuals, de l'altra. Les teories jurídiques relatives a la privacitat i el consentiment assumeixen que hi ha una persona informada, racional i autònoma. En un entorn digital, però, hipòtesis com aquesta han tingut alguns efectes força perjudicials i s'ha inundat els usuaris amb sol·licituds de consentiment cada cop més opaques. Tal com assenyalen Schermer, Custers i Hof (2014), regular més el consentiment, amb mesures com el Reglament general de protecció de dades (RGPD), pot conduir a un indesitjable *excés de transaccions de consentiment*, en què els usuaris són insensibles a la importància del consentiment. Els mètodes paternalistes per al consentiment poden fer que els usuaris acceptin cegament les notificacions de galetes i facin clic en les transaccions de consentiment per continuar la tasca que estiguin fent (BÖHME i KÖPSELL, 2010).

Encara que els usuaris poguessin dedicar el temps necessari a llegir els documents de les condicions del servei, és poc probable que entenguessin totes les implicacions de les seves trias. Acquisti i Grosskags (2005) van observar que el 41% de les persones molt preocupades per la privacitat admet que no llegeix les polítiques de privacitat. En general, les persones no tenen la informació suficient per prendre decisions sobre la seva privacitat i sovint canvien la seva privadesa a llarg termini per uns beneficis a curt termini. Tal com indica Schermer (2014), és molt poc probable que puguem assimilar els fluxos processals de les dades lligats als sistemes informàtics que es descriuen en els CLUF: a mesura que el processament de dades es torna més complex, s'han de tenir en compte més factors. La conseqüència és que la realitat del processament de dades s'allunyarà cada vegada més dels models mentals simplistes que les persones utilitzen.

Context

Gràcies als protocols d'internet, és fàcil copiar les dades i transportar-les lluny a l'instant, cosa que pot produir fluxos de dades extremadament complexos i intricats i això, al seu torn, pot comportar una pèrdua del control de la informació quan es mou entre contextos. Nissenbaum (2011) ho anomenava la *paradoxa de la transparència*, en què tots aquests fluxos de dades no es poden assimilar, i encara menys llegir, tot i que les pràctiques de síntesi eliminen detalls que podrien acabar sent força importants.

Per complicar-ho encara més, els actes de consentiment es produeixen en un moment concret, per exemple, en registrar-se per fer servir un servei o una plataforma en línia. Després de donar el consentiment, les dades de l'usuari són processades per sistemes informàtics que després s'adapten i es modifiquen quan els models empresarials s'ajusten, es renoven o fins i tot es transformen del tot, com quan les empreses fan fallida o canvien de propietaris. Custers (2016) assenyalava que un clic no ha de donar el consentiment per sempre i que potser els CLUF necessiten dates de caducitat que exigeixin tornar a donar el consentiment, especialment en moments crítics.

Per acabar, la recerca en línia està forçant fins al límit els nostres marcs ètics, com ara els principis de l'Informe de Belmont o els Comitès d'Ètica de la Recerca (CER) que protegeixen la privacitat dels subjectes de la recerca. Unes idees massa simplistes d'allò que és públic o privat a internet poden donar lloc a situacions com la de la Universitat d'Aarhus, on els investigadors van publicar dades de perfils personals recollides al lloc web de cites OKCupid. Les dades es van publicar sense anonimitzar i incloïen informació com ara la ubicació geogràfica i les preferències sexuals, cosa que va posar en risc moltes persones (ZIMMER, 2016). Malgrat la polèmica, molts processos dels CER permetran que es duguin a terme recerques d'aquest tipus perquè les dades es consideren «públiques», tot i que Vitak, Shilton i Ashktorab (2016) van observar que, en realitat, hi ha pràctiques emergents de recerca ètica. A partir d'aquí podem definir tres àrees a les quals es poden estendre marcs com el de l'Informe de Belmont:

1. Transparència amb els participants.
2. Debats ètics amb els col·legues.
3. Precaució a l'hora de compartir els resultats.

És veritat que sovint hi ha pressions disciplinàries que limiten la transparència amb els participants, com quan els investigadors estan preocupats pel possible efecte Hawthorne. Amb tot, en general és una bona pràctica avisar els participants quan es recopilen les seves dades, encara que es considerin públiques a internet. El problema és com fer-ho, especialment quan està en joc la recollida massiva de dades. Tot i que aquestes propostes s'adrecen concretament a la comunitat investigadora, també insinuen maneres productives en què els arxius poden transformar la seva manera de fer i funcionar com a llocs segurs on aquesta recerca es pot produir. De quina manera els nostres mètodes i instruments per a la recollida de dades, com els que estem creant amb el projecte *Documenting the Now*, poden representar aquests principis emergents?

Uns altres dos temes importants que apareixen en la bibliografia d'IPM en relació amb la privacitat són que 1) la privadesa depèn del context i 2) els espais digitals ofereixen un context que pot modelar les percepcions i les decisions dels usuaris. El concepte de Nissenbaum de la integritat contextual ha estat molt influent per la seva idea que la privacitat és una funció dels fluxos de dades adequats, determinats per unes normes contextuais. Per exemple, ja pensem que el metge pot compartir el nostre historial mèdic amb un altre metge perquè l'ajudi amb el tractament, però no que el vendrà a una empresa de màrqueting a canvi de diners (NISSENBAUM, 2011). En l'espai digital, aquestes normes de conducta no són generalitzades ni estàtiques, sinó que varien tant com els contextos de privacitat en què ens trobem cada dia:

“La vida digital no només està integrada en la vida social i, per tant, no està concebuda productivament com un context discret, sinó que és radicalment heterogènia i inclou molts contextos socials, no només un, i per descomptat no és només un context comercial on la protecció de la privacitat equival a protegir la privacitat del *consumidor* i la informació comercial [...] els contextos en què es basen les activitats determinen les expectatives que, si no es compleixen, provoquen angoixa, por i resistència.”

(Nissenbaum, 2011, p. 38)

La qüestió central per a Nissenbaum és, doncs, identificar les normes contextuais rellevants per a un domini d'aplicació concret i després aprofitar aquest coneixement per construir els fluxos de dades adequats. Hutton i Henderson (2015) van observar que les normes contextuais es poden aplicar, de fet, per calibrar les transaccions de consentiment que tenen lloc en línia. Distingeixen el *consentiment garantit*, en què el consentiment es dona una vegada, i el *consentiment sostingut*, en què se sol·licita contínuament el consentiment d'una persona, per subratllar la ineficàcia d'ambdues estratègies pel que fa a la càrrega que traspassen a la persona i la validesa del consentiment que es dona. Aquests dos factors, la càrrega i la validesa, estan connectats: els intents d'aconseguir més validesa exigeixen un increment de la càrrega sobre el consentidor (transaccions de consentiment), però reduir aquesta càrrega també reduiria la validesa i, així, el consentiment donat seria cada vegada més irrellevant. Per això, Hutton i Henderson suggereixen una solució intermèdia de *consentiment d'integritat contextual*, que redueix el nombre de sol·licituds de consentiment en funció de com les respostes prèvies del consentidor encaixen en les normes establertes. La dificultat és determinar quines són aquestes normes i fins a quin punt estan modelades pels entorns digitals i les persones que hi operen.

Impulsions de la privacitat

En efecte, el disseny dels entorns digitals, les interfícies, les accions, les capacitats i els protocols contribueixen a modelar l'experiència de la privacitat en línia. En una anàlisi àmplia de la bibliografia del disseny relativa a la privacitat, Acquisti *et al.* (2017) van fer un resum de la gran quantitat de maneres en què l'economia conductual i la psicologia experimental s'utilitzen per delimitar i influir sobre les decisions relatives a la privacitat que es fan en línia amb una tècnica que anomenen *impulsions*:

> Cada decisió del disseny és una impulsió

Tant si en són conscients com si no, els dissenyadors i executors dels sistemes en línia presenten i subratllen opcions específiques sobre la privadesa per als seus usuaris. Una manera d'entendre aquestes impulsions és fixar-se en l'ús extensiu de la prova A/B en el disseny de l'experiència de l'usuari, que permet que plataformes com Google, Facebook i Netflix millorin constantment per maximitzar el nombre de resultats desitjats amb petites millores. Acquisti *et al.* van documentar un gran nombre de tipus d'impulsions que es poden fer servir per influir sobre la conducta dels usuaris a l'hora de prendre decisions sobre la privacitat. A continuació, fem una breu descripció d'aquests tipus d'impulsions amb algunes propostes de com les nostres aplicacions d'arxivística social els podrien incorporar.

> Impulsió amb informació

És més probable que els usuaris aprovin les sol·licituds d'informació personal si se'ls explica per què es fa la sol·licitud. A més, és més probable que les persones adaptin la seva conducta pel que fa a la privacitat dels altres si tenen informació sobre les preferències de privacitat dels altres (KÖNINGS, THOMA, SCHAUB i WEBER, 2014). S'han fet alguns experiments amb la difusió de les preferències relatives a la privacitat amb tècniques com PrivIcons (figura 1), que són bits de metadades enviats amb missatges de correu electrònic que els usuaris poden mostrar segons les seves necessitats (KÖNIG i KÖNIG, 2011). Aquestes icones permeten que els emissors de correu electrònic assenyalin les seves preferències pel que fa al tractament que els receptors han de donar als correus electrònics que envien.

▲ PrivIcons

Alexandra Dolan-Mescal, que treballa en el projecte *Documenting the Now*, actualment està experimentant en aquesta àrea amb les nostres etiquetes Social Humans (figura 2). Aquestes etiquetes s'han dissenyat perquè els creadors i els arxivistes les utilitzin quan comparteixin i arxivin continguts dels mitjans socials. Alguns exemples d'accions són retardar l'accés als continguts d'algú, fer que l'accés caduqui al cap d'un temps determinat, eliminar els arxius multimèdia o sol·licitar el crèdit.

▲ Social Humans, d'Alexandra Dolan-Mescal

Tot i que transmetre la informació és important, Acquisti *et al.* subratllaven que els usuaris necessiten un cert retorn d'informació a l'hora de prendre decisions relatives a la privacitat. Elements com els mesuradors de contrasenyes ajuden els usuaris a comprovar el nivell de seguretat de la contrasenya que volen escollir. D'altra banda, les extensions del navegador com Lightbeam i Ghostery permeten que els usuaris vegin la informació contextual sobre com un lloc web que visiten compartirà informació amb tercers.

Els que treballem en el projecte *Documenting the Now* creiem que és important que instruments com l'aplicació DocNow permetin als usuaris veure quines de les seves dades ja s'han recollit i donar-los el control sobre quin tipus de continguts es recopilaran a partir d'aleshores. Informació com qui està recopilant les dades i per què serà extremadament important per als usuaris que intenten decidir si poden donar el seu consentiment o no.

> Impulsió amb la presentació

Estretament lligada a la informació i el retorn d'informació hi ha la *presentació* dels controls de privacitat. Això inclou com es *planteja* la recopilació de dades i com s'*ordenen* els diferents components de les preocupacions en matèria de privacitat en funció de la seva *prominència* i l'*estructura* d'aquests controls. El plantejament és especialment important en l'arxiu dels mitjans socials, ja que no és la sol·licitud de consentiment habitual que s'utilitza en la recerca. La tasca de recopilar programari és transmetre d'una manera adequada per què s'organitza la recopilació: ¿es tracta d'una gran universitat que investiga i recopila totes les vostres piulades sobre Ferguson per a una recerca sociològica? O es tracta de la biblioteca pública de Ferguson que vol recollir piulades específiques que heu enviat amb vídeos dels discursos dels activistes? El plantejament és important, com també ho és l'ordre en què apareixen les opcions i la seva claredat.

> Impulsió amb les opcions per defecte

No cal dir que les conductes per defecte sovint es mantenen iguals. Això es deu al fet que les persones tendeixen a no investigar gens la seva configuració. Així doncs, és important que les opcions per defecte d'una aplicació reflecteixin els valors previstos. Si els nostres instruments prioritzen les necessitats de la *persona que recopila dades*, les opcions per defecte no es configuraran de la mateixa manera que si ens centrem en les necessitats de la *persona que publica dades*. Tal com succeeix amb la presentació, és important com

i quan s'informa de les opcions per defecte. En lloc de tenir unes opcions per defecte col·lectives i que tothom tingui les mateixes, també hauria de ser possible utilitzar factors contextuais per establir-les.

Per exemple, en el seu informe pioner, *Beyond the Hashtags* (més enllà de les etiquetes), Freelon, McIlwain i Clark van decidir incloure enllaços a piulades en les seves publicacions només quan l'usuari tenia un mínim de 3.000 seguidors o si eren d'un compte verificat per Twitter (FREELON, MCLWAIN I CLARK, 2016). Els nostres instruments poden configurar i transmetre les conductes per defecte d'una manera adequada, no només per respectar la privacitat de les persones, sinó també per dignificar els seus continguts, especialment quan el context és la preservació a llarg termini.

> Impulsió amb incentius

Quan presentem als usuaris decisions sobre com es poden recopilar i utilitzar els seus continguts en un context arxivístic, és crucial explicar-los per què això els pot beneficiar. Per exemple, si una biblioteca pública recull fotografies sobre una desfilada local per a una col·lecció que s'està creant, es podria donar a l'usuari informació sobre la col·lecció a la qual s'afegiran les seves fotografies i donar-los una idea de com la col·lecció s'ha utilitzat per enriquir la història local. Els incentius estan relacionats intrínsecament amb la manera en què es *planteja* la recopilació de dades.

Per contra, si la interfície per a la recopilació de dades obliga un usuari a fer tasques repetitives o costoses per respondre una sol·licitud de consentiment, l'aplicació *penalitza* l'usuari en comptes d'incentivar-lo. Per exemple, si l'usuari ha de fer clic i donar el seu consentiment per a cada fotografia que es recopili i després ha de fer el mateix per als continguts textuals, és poc probable que el resultat sigui satisfactori ni per a la persona que recopila dades ni per a la persona que en publica. Les interfícies han de tenir un disseny ergonòmic per animar els recopiladors i els recopilats a col·laborar.

> Facilitar la reversibilitat

Les decisions dels usuaris pel que fa a quins continguts dels mitjans socials volen compartir i amb qui canviarà amb el temps. Ho veiem en aplicacions com TweetDelete, que ja hem esmentat i que permet als usuaris eliminar retroactivament les piulades que hagin publicat o esborrar-les selectivament d'acord amb un pla. Les conductes i els controls de l'aplicació que faciliten aquestes interaccions poden fer que la fiabilitat sigui més gran i més significativa a l'hora de recopilar, utilitzar i arxivar dades de les persones. Un exemple en seria quan els usuaris poden autoritzar que es recopilin les seves dades durant un període concret però amb la possibilitat d'interrompre la recopilació de dades en qualsevol moment.

Quan van estudiar les conductes d'etiquetatge dels usuaris a Facebook, Besmer i Lipford (2010) van observar que les tensions entre l'etiquetador i l'etiquetat es poden reduir incorporant la transmissió de dades fora de banda a l'aplicació. Els seus experiments amb la funció *Restricting Others* (restringir els altres) permetien als usuaris etiquetats enviar un missatge a l'etiquetador per indicar-li que voldrien ocultar la seva etiqueta a altres usuaris o conjunts d'usuaris. Això permetia que els continguts continuessin circulant, però amb més restriccions que abans, i impedia *conflictes d'etiquetes* quan un usuari elimina el seu nom d'una fotografia i l'hi tornen a posar.

¿Quins tipus de comunicacions podrien tenir els creadors de continguts i els arxivats per facilitar la preservació significativa dels continguts, que tingui en compte tant la privacitat dels creadors com el seu desig d'aportar aquests continguts a una col·lecció determinada?

> Temporalització de les impulsions

Per acabar, les impulsions es produeixen en moments concrets i la seva temporalització és un factor important quan es té en compte com els usuaris prenen decisions sobre la seva privacitat en línia. Si s'agrupen massa sol·licituds en un període concret, és probable que les ignorin o produeixin una reacció negativa. Però si són massa poc freqüents o massa allunyades en el temps, el consentiment que es doni serà menys significatiu, ja que el context d'uns continguts determinats pot haver canviat. El factor temporal de les impulsions de la privacitat recorda la relació entre *càrrega* i *validesa* a què es referien Hutton i Henderson (2015).

La temporalització és especialment important per a les col·leccions arxivístiques perquè la proposició de valor que un arxiu ofereix té a veure fonamentalment amb el temps. Els continguts dels mitjans socials es creen amb la previsió que seran efímers i temporals, en lloc de ser permanents com un document d'un arxiu. Seria pràctic que els arxius es poguessin comunicar amb els creadors de continguts amb regularitat quan els usuaris documenten activament fets d'interès per a un arxiu. Però pot ser important per als creadors de continguts revisar aquestes col·leccions més endavant per veure què es va recopilar i potser modificar o aclarir les seves decisions.

Avaluació i valors

Revisem els temes de la integritat contextual i les impulsions de la privacitat en conjunt i connectem-los amb la pràctica arxivística i el disseny d'instruments. Primer de tot, és fonamental descartar la idea que la tecnologia tota sola ens salvarà. No ho farà. En la classificació detallada que Acquisti *et al.* fan de les impulsions de la privacitat s'apunta clarament que aquestes impulsions es poden fer servir per defensar la privacitat dels usuaris o bé per limitar-la. El retorn d'informació, la presentació, els incentius, la reversibilitat i la temporalització poden servir per afavorir el recopilador de les dades i perjudicar el propietari dels continguts. En molts casos, la tecnologia és, de fet, el problema, perquè es mobilitza per satisfer encara més les necessitats del capitalisme de la vigilància (Zuboff, 2015). El lloc web de *Dark Patterns* intenta aprofitar els mitjans socials per identificar i compartir el coneixement sobre aquestes gestes del disseny, que les empreses utilitzen per treure'ns dades en línia. Però de vegades és més fàcil descriure què *no* hem de fer que trobar maneres productives d'avançar. Aquí és on el context ajuda.

Les normes relatives a la transmissió d'informació en l'experiència viscuda ha d'orientar els nostres esforços per recopilar mitjans socials per als arxius. Evidentment, hi ha molts tipus diferents d'arxiu. Hi ha arxius governamentals, arxius corporatius, arxius basats en comunitats i fins i tot arxius personals. Cadascun d'aquests tipus d'arxiu funciona en contextos diferents, amb conjunts de valors diferents. Tal com posa de manifest l'obra de Nissenbaum, és un error de categoria tractar totes les conductes dels fluxos de dades en línia de manera uniforme, afirmació que també és aplicable als arxius. Cada arxiu té el seu context propi i, malgrat que molts arxius poden compartir un context, hem de ser cautelosos davant els marcs que fan enfonsar completament l'ètica i els valors arxivístics. És especialment per-

niciosa la idea que els nostres arxius ofereixen espais *neutrals*. Per això, l'avaluació, tant en teoria com a la pràctica, és més important que mai quan es tracta de crear col·leccions amb continguts dels mitjans socials. L'avaluació consisteix a ajustar els valors institucionals amb els creadors de documents i els seus documents (BOOMS, 1987; COOK, 2005; SAMUELS, 1986). L'avaluació consisteix a preservar els continguts sabent que no tots els continguts es poden desar. En darrer lloc, l'avaluació consisteix a comprendre el context de la informació, que ens permet situar-la i retirar-la dels contextos de preservació i accés (MCKEMMISH, UPWARD i REED, 2010). Així doncs, tornar a connectar amb l'avaluació és fonamental per comprendre el context i la privacitat; només així es poden arxivar d'una manera significativa els mitjans socials (BINGO, 2011; HENTTONEN, 2017).

Treballant en el projecte *Documenting the Now*, ens hem centrat cada vegada més en les necessitats dels arxius basats en comunitats d'activistes. Quan vam iniciar el projecte el 2015, vam reunir una sèrie de parts interessades, inclosos arxivistes, activistes, periodistes, investigadors, tècnics i advocats, per mirar d'entendre la dinàmica particular de l'arxiu de mitjans socials a Ferguson. Els nostres primers intents de dissenyar un instrument anaven adreçats a tots aquests contextos i, de resultes d'això, ens vam quedar curts de gairebé tots. També ens vam adonar que en realitat ja hi havia eines per extreure continguts dels mitjans socials a disposició dels arxius institucionals. Això va fer que dirigíssim l'atenció concretament a les necessitats del treball de recuperació de la memòria col·lectiva en el context dels arxius basats en comunitats, especialment els relacionats amb la justícia social i que actuen fora dels contextos institucionals. Actualment estem preparant una sèrie de tallers gràcies als quals ens posarem en contacte i treballarem amb aquests grups d'activistes, de manera que podrem examinar què signifiquen els arxius dels mitjans socials per a ells en la seva tasca. Aquests tallers ens permetran col·laborar amb els activistes en la reflexió sobre com els seus materials als mitjans socials es podrien situar en contextos de preservació nous com Mukurtu, que faciliten que els objectes dels mitjans circulin d'acord amb els valors de comunitats concretes (CHRISTEN, 2015).

Quan dissenyem instruments que ens ajuden a aconseguir-ho, és important pensar en les necessitats específiques de consentiment i privacitat i com aquestes poden exigir nous models d'interacció persona-màquina. Hutton i Henderson (2017) suggerien que, quan dissenyem sistemes informàtics per al consentiment, hem de reorientar els nostres esforços cap a la interacció persona-dades (IPD) en lloc de la IPM (CRABTREE i MORTIER, 2015; MORTIER, HADDADI, HENDERSON, MCAULEY i CROWCROFT, 2014). La IPD se centra en qüestions de *llegibilitat*, *acció* i *negociabilitat*. Hem d'aconseguir que les nostres acti-

vitats arxivístiques siguin llegibles per a les persones les dades de les quals s'arxiven. Una manera de garantir-ho és que els arxivistes actuïn com a membres de les comunitats que estan documentant. Però en situacions en què arxivem les dades d'altres persones tenim la responsabilitat de fer que les nostres activitats siguin perceptibles i s'impliquin de manera significativa amb les comunitats que estem documentant per permetre'ls participar efectivament i beneficiar-se d'aquestes activitats (*acció*). I, per acabar, hem de reconèixer que les decisions relatives a la privacitat passen en un moment concret i que les dades poden canviar d'un context a un altre. Oferir a les persones maneres de respondre les sol·licituds pels seus continguts del moment, a més de notificar als usuaris de quina manera s'utilitzen els seus continguts, és una cosa que podem fer per generar solidaritat.

Bibliografia

- ▶ ACQUISTI, A.; ADJERID, I.; BALEBAKO, R.; BRANDIMARTE, L.; CRANOR, L. F.; KOMANDURI, S.; WILSON, S. «Nudges for privacy and security: Understanding and assisting users' choices online». *ACM Comput. Surv.* Vol. 50, núm. 3, article 44 (2017), p. 1-41. <https://doi.org/10.1145/3054926>
- ▶ ACQUISTI, A.; GROSSKLAGS, J. «Privacy and rationality in individual decision making». *IEEE Security & Privacy.* Vol. 3, núm. 1 (2005), p. 26-33.
- ▶ BESMER, A.; LIPFORD, H. R. (2010). «Moving beyond tagging: Photo privacy in a tagged world». A: *Proceedings of the SIGCHI Conference on Human Factors in Computing Systems.* ACM: 2005, p. 1563-1572.
- ▶ BIBLIOTECA DEL CONGRÉS DELS ESTATS UNITS. *Update on the Twitter Archive at the Library of Congress.* Biblioteca del Congrés dels Estats Units: 2017. [A: https://blogs.loc.gov/loc/files/2017/12/2017dec_twitter_white-paper.pdf]
- ▶ BINGO, S. «Of provenance and privacy: Using contextual integrity to define third-party privacy». *The American Archivist.* Vol. 74, núm. 2 (2011), p. 506-521.
- ▶ BOOMS, H. «Society and the formation of a documentary heritage: Issues in the appraisal of archival sources». *Archivaria.* Vol. 24, núm. 3 (1987), p. 69-107. [A: <http://journals.sfu.ca/archivar/index.php/archivaria/article/view/11415/12357>]
- ▶ BÖHME, R.; KÖPSELL, S. «Trained to accept? A field experiment on consent dialogs». A: *CHI 2010.* Association for Computing Machinery, 2010.
- ▶ CHRISTEN, K. «Tribal archives, traditional knowledge, and local contexts: Why the s matters». *Journal of Western Archives.* Vol. 6, núm. 1 (2015).
- ▶ COOK, T. «Macroappraisal in theory and practice: Origins, characteristics, and implementation in Canada, 1950-2000». *Archival Science.* Vol. 5, núm. 2-4 (2005), p. 101-161.

- CRABTREE, A.; MORTIER, R. «Human Data Interaction: Historical Lessons from Social Studies and CSCW». A: *ECSCW 2015: Proceedings of the 14th European Conference on Computer Supported Cooperative Work, 19-23 September 2015*. Springer: Oslo, 2015, p 3-21.
- CUSTERS, B. «Click here to consent forever: Expiry dates for informed consent». *Big Data & Society*. Vol. 3, núm. 1 (2016).
- DUNBAR, A. W. (2006). «Introducing critical race theory to archival discourse: Getting the conversation started». *Archival Science*. Vol. 6, núm. 1 (2006), p. 109-129.
- FIESLER, C.; PROFERES, N. «"Participant" perceptions of twitter research ethics». *Social Media + Society*. Vol. 4, núm. 1 (2018).
- FLINN, A. «Archival activism: Independent and community-led archives, radical public history and the heritage professions». *InterActions: UCLA Journal of Education and Information Studies*. Vol. 7, núm. 2 (2011).
- FREELON, D.; MCLWAIN, C. D.; CLARK, M. D. *Beyond the hashtags: #Ferguson, #blacklivesmatter, and the struggle for online justice*. Center for Social Media; Impact: 2016. [A: http://www.cmsimpact.org/sites/default/files/beyond_the_hashtags_2016.pdf].
- GÓMEZ, V. R.; MARIA, A.; SUMMERS, E. *Plulades del referèndum català*. 2017. [A: <https://archive.org/details/catalan-tweet-ids>]
- HENTTONEN, P. «Privacy as an archival problem and a solution». *Archival Science*. Vol. 17, núm. 3 (2017), p. 285-303.
- HUTTON, L.; HENDERSON, T. «"I didn't sign up for this!" Informed consent in social network research». A: *Proceedings of the Ninth International AAAI Conference on Web and Social Media*. 2015.
- HUTTON, L.; HENDERSON, T. «Beyond the EULA: Improving consent for data mining». A: CERQUITELLI, T.; QUERCIA, D.; PASQUALE, F. (ed.). *Transparent data mining for big and small data*. Springer: 2017.
- KETELAAR, E. « Archival temples, archival prisons: Modes of power and protection». *Archival Science*. Vol. 2, núm. 3-4 (2002), p. 221-238.
- KLEINIG, J. « The nature of consent». A: MILLER, F. G.; WERTHEIMER, A. (ed.). *The ethics of consent: Theory and practice*. Oxford University Press: 2010.
- KÖNIG, U.; KÖNIG, U. *Privacy preferences for e-mail messages*. Internet Engineering Task Force: 2011. [A: <https://tools.ietf.org/id/draft-koenig-privicons-01.html>]
- KÖNINGS, B.; THOMA, S.; SCHAUB, F.; WEBER, M. «PriPref broadcaster: Enabling users to broadcast privacy preferences in their physical proximity». A: *Proceedings of the 13th International Conference on Mobile and Ubiquitous Multimedia (MUM'14)*. Association of Computing Machinery: 2014, p. 133-142.
- McDONALD, A. M.; CRANOR, L. F. «The cost of reading privacy policies». *I/S Journal for Law and Policy for the Information Society*. Vol. 4, núm. 3 (2008).
- MCKEMMISH, S.; UPWARD, F.; REED, B. «Records continuum model». A: BATES, M.; MAAK, M. N. (ed.). *Encyclopedia of Library and Information Sciences*. Taylor & Francis: 2010.
- MORTIER, R.; HADDADI, H.; HENDERSON, T.; MCAULEY, D.; CROWCROFT, J. «Human-data interaction: The human face of the data-driven society». SSRN, 2014. [A: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2508051]
- NISSENBAUM, H. «A contextual approach to privacy online». *Daedalus*. Vol. 140, núm. 4 (2011), p. 32-48.
- PUNZALAN, R. L.; CASWELL, M. «Critical directions for archival approaches to social justice». *Library Quarterly*. Vol. 86, núm. 1 (2016), p. 25-42.
- SAMUELS, H. W. «Who controls the past». *The American Archivist*. Vol. 49, núm. 2 (1986), p. 109-124. [A: <http://americanarchivist.org/doi/abs/10.17723/aarc.49.2.t76m2130txw40746>]
- SCHERMER, B. W.; CUSTERS, B.; VAN DER HOF, S. «The crisis of consent: How stronger legal protection may lead to weaker consent in data protection». *Ethics and Information Technology*. Vol. 16, núm. 2 (2014), p. 171-182.
- VITAK, J.; SHILTON, K.; ASHKTORAB, Z. «Beyond the Belmont principles: Ethical challenges, practices, and beliefs in the online data research community». A: *Proceedings of the 19th ACM conference on computer supported cooperative work & social computing*. Association for Computing Machinery: 2016, p. 941-953.
- ZIMMER, M. «OKCupid study reveals the perils of big-data science». *Wired*. 2016. [A: <https://www.wired.com/2016/05/okcupid-study-reveals-perils-big-data-science/>]
- ZUBOFF, S. «Big other: Surveillance capitalism and the prospects of an information civilization». *Journal of Information Technology*. Vol. 30, núm. 1 (2015), p. 75-89.

RESUM

Gràcies als mitjans socials com Twitter, Facebook i Instagram, les persones i les organitzacions poden compartir continguts multimèdia amb audiències d'abast mundial. El conjunt d'aquestes publicacions ofereix un registre documental abundant de tota mena d'esdeveniments, des d'aniversaris fins a unes eleccions. Tanmateix, a diferència dels documents arxivístics tradicionals, que es transfereixen físicament als arxius, aquests continguts dels mitjans socials depenen de les polítiques i les infraestructures de les grans corporacions per a la seva preservació continuada. Internet té un nivell d'accés sense precedents, de manera que els arxius poden recollir sistemàticament les dades que hi ha a la xarxa per a l'arxivi web. Aquests arxius web proporcionen un context nou a aquests continguts, ja que en un context arxivístic estan disponibles per a la consulta a llarg termini, molt després que hagin desaparegut del lloc on s'havien publicat originalment. La preservació dels continguts web sovint es fa sense el permís del creador dels continguts, un fet que és més problemàtic quan la privacitat dels individus està en joc. En aquest article s'examina la qüestió del consentiment en relació amb l'arxivi dels continguts dels mitjans socials. Es posa una atenció especial en la bibliografia de la recerca sobre la interacció persona-màquina (IPM) per buscar maneres d'abordar els problemes nous que planteja el consentiment a internet. Atès que actualment no hi ha solucions absolutes, calen més experimentació i altres pràctiques arxivístiques per garantir que les institucions de la

memòria col·lectiva puguin dur a terme la seva missió social sense apropiar-se de documents que no els pertanyen i, per tant, sense exercir, encara que sigui de manera involuntària, una forma de violència representativa.

Paraules clau: arxius, ètica, mitjans socials, consentiment, IPM

ABSTRACT

Social media platforms such as Twitter, Facebook and Instagram allow individuals and organizations to share media with potentially global audiences. Together these posts provide a rich documentary record of all types of events, from birthdays to political elections. However, unlike traditional archival records, which are physically transferred to archives, this social media content relies on large corporations' policies and infrastructures for its continued preservation. The Internet has an unprecedented level of access, which allows archives to systematically collect the data contained there for web archiving. These web archives give new context to this content, as in an archival setting it is available for long-term viewing, long after it may have disappeared from where it was originally published. Web content's preservation often occurs without the content creator's permission, a fact which becomes more problematic when individual privacy is at stake. This paper examines the issue of consent as it relates to the archiving of social media content. It specifically looks at research literature on human-computer interaction (HCI) in search of ways to address the new challenges of consent on the Web. As no

absolute solutions currently exist, more experimentation and new forms of archival practice are needed to ensure that collective memory institutions are able to fulfill their societal purpose without appropriating records that do not belong to them, thereby inflicting, albeit inadvertently, a form of representational violence.

Keywords: archives, ethics, social media, consent, HCI

RÉSUMÉ

Grâce aux médias sociaux comme Twitter, Facebook et Instagram, les personnes et les organisations peuvent partager des contenus multimédias avec un public mondial. L'ensemble de ces publications offre un registre documentaire volumineux de tout type d'événements, allant des anniversaires jusqu'à des élections. Cependant, contrairement aux documents d'archives traditionnels, qui sont physiquement transférés aux archives, ces contenus de médias sociaux dépendent des politiques et des infrastructures des grandes sociétés pour leur conservation continue. Internet a un niveau d'accès sans précédent, de sorte que les archives peuvent collecter systématiquement les données présentes sur le réseau pour les archives d'Internet. Ces archives d'Internet fournissent un nouveau contexte à ces contenus car ils sont disponibles dans un contexte archivistique pour une consultation à long terme, bien après avoir disparu de l'endroit où ils ont été initialement publiés. La préservation des contenus d'Internet se fait souvent sans l'autorisation du créateur des contenus, ce qui est plus problématique

lorsque la vie privée des individus est en jeu. Cet article examine la question du consentement en relation avec l'archivage des contenus des médias sociaux. Une attention particulière est accordée à la littérature sur la recherche concernant l'interaction homme-machine (IHM) pour trouver des moyens de résoudre les nouveaux problèmes que posent le consentement sur Internet. Comme il n'y a actuellement aucune solution absolue, plus d'expérimentation et d'autres pratiques archivistiques sont nécessaires pour garantir que les institutions de mémoire collective puissent mener à bien leur mission sociale sans s'approprier de documents qui ne leur appartiennent pas et donc sans exercer, même involontairement, une forme de violence représentative.

Mots-clés : archives, éthique, médias sociaux, consentement, IHM

RESUMEN

Gracias a los medios sociales como Twitter, Facebook e Instagram, las personas y las organizaciones pueden compartir contenidos multimedia con audiencias de alcance mundial. El conjunto de estas publicaciones ofrece un registro documental abundante de todo tipo de eventos, desde cumpleaños hasta unas elecciones. Sin embargo, a diferencia de los documentos archivísticos tradicionales, que se transfieren físicamente a los archivos, estos contenidos de los medios sociales dependen de las políticas y las infraestructuras de las grandes corporaciones para su preser-

vación continuada. Internet tiene un nivel de acceso sin precedentes, por lo que los archivos pueden recoger sistemáticamente los datos que hay en la red para el archivo web. Estos archivos web proporcionan un contexto nuevo a estos contenidos, ya que en un contexto archivístico están disponibles para la consulta a largo plazo, mucho después de que hayan desaparecido del lugar donde se habían publicado originalmente. La preservación de los contenidos web a menudo se hace sin el permiso del creador de los contenidos, un hecho que es más problemático cuando la privacidad de los individuos está en juego. En este artículo se examina la cuestión del consentimiento en relación con el archivo de los contenidos de los medios sociales. Se pone especial atención en la bibliografía de la investigación sobre la interacción persona-máquina (IPM) para buscar formas de abordar los problemas nuevos que plantea el consentimiento en internet. Dado que actualmente no hay soluciones absolutas, se necesitan más experimentación y otras prácticas archivísticas para garantizar que las instituciones de la memoria colectiva puedan llevar a cabo su misión social sin apropiarse de documentos que no les pertenecen y, por tanto, sin ejercer, aunque sea de forma involuntaria, una forma de violencia representativa.

Palabras clave: archivos, ética, medios sociales, consentimiento, IPM

